

16. Samengestelde voorzetsels

De enkelvoudige voorzetsels gaan regelmatig vaste verbindingen met naamwoorden, soms ook met andere voorzetsels, die als geheel weer als voorzetsel functioneren. Enkele van de belangrijkste zijn, gerangschikt naar het eerste element, de volgende.

1. samengesteld met כּ

1.1. בְּתוֹךְ ↑

בְּתוֹךְ betekent "midden, centrum," en de samengestelde prepositie "te midden van."

[1]	Gen. 3:3	הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַגֵּן					
		hà-	ˁeš	ʔăšer	bətōk	ha-	ggân
		de	boom	REL.	te midden van	de	tuin
		de boom, die midden in de tuin staat					

1.2. בְּגִלְלָהּ ↑

בְּגִלְלָהּ betekent "wegens." De afleiding van het tweede element is onzeker.

[2]	Gen. 39:5	וַיְבָרֶךְ יְיָ אֶת-בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְלָהּ יוֹסֵף
-----	-----------	---

wa-	ybārək	yy	ʿet	bēt	ha-	mmiṣrī	biglal	yōsef
en	hij zegende	de Eeuwige	OBJ.	huis	de	Egyptenaar	om wille van	Josef
En de Eeuwige zegende het huis van de Egyptenaar om wille van Josef								

1.3. בֵּידָ ↑

בֵּידָ is samengesteld met het veel voorkomende woord יָד, "hand." De samenstelling betekent letterlijk "in de hand van," maar dit voorzetsel wordt vaak gebruikt met de betekenis "bij," en, mogelijk minder te verwachten, "door."

[3]	Num. 15:23	אַתָּ כָּל-אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּיַד-מֹשֶׁה							
		ʿet	kol	ʿašer	šiwwā	yy	ʿālēkēm	bəyad	mošē
		OBJ.	geheel	REL.	hij beval	de Eeuwige	aan jullie	door middel van	Mosje
alles wat de Eeuwige julie beval door middel van Mosje									

1.4. בְּעִבּוֹר ↑

בְּעִבּוֹר komt een enkele maal op zichzelf voor met de betekenis "opbrengst," terwijl de verbinding בְּעִבּוֹר vrij gebruikelijk is in de betekenis "wegens."

[4]	Gen. 8:21	לְקַלֵּל עוֹד אֶת־הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם								
		lǝ-	qallel	°ōd	°eṭ	hǝ-	°ādāmā	ba°ābūr	hǝ-	°ādām
		om te	vervloeken	nog	OBJ.	de	aarde	wegens	de	mens
		om de aardbodem nogmaals te vervloeken vanwege de mensen								

2. samengesteld met לְ

2.1. לְפָנַי ↑

Met פָּנִים, "gezicht," samengesteld is de prepositie לְפָנַי, die zowel ruimtelijk als in de tijd "voor" kan betekenen.

[5]	Gen. 23:12	וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לְפָנַי עַם הָאָרֶץ						
		wa-	yyištahū	°abrahām	lipnē	°am	hǝ-	°areṣ
		en	hij boog	Avraham	voor	volk	het	land
		Avraham boog zich voor de bevolking van het land						

[6]	Gen. 27:10	לְפָנַי מוֹתוֹ	
		lipnē	mōtō
		voor	zijn dood
		voor zijn dood (i.e. voorafgaand aan zijn dood)	

2.2. לקראת ↑

לקראת is samengesteld met een infinitief van de wortel קרא, "ontmoeten," en betekent "tegemoet," of, wanneer er geen beweging wordt omschreven, "tegenover." Wanneer het om een vijandige ontmoeting gaat kunnen andere vertalingen beter zijn.

[7]	Gen. 24:17	וַיֵּרָץ הָעֶבֶד לְקִרְאָתָהּ							
		wa-	yyārōš	hà-	°ēbēd	liqrātāh			
		en	hij liep snel	de	dienaar	haar tegemoet			
		en de dienaar liep haar snel tegemoet							
[8]	Dt. 1:44	וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי ... לְקִרְאָתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם							
		wa-	yyešē	hà-	°ēmorī	liqratkēm	wa-	yyirdāpū	°etkēm
		en	hij trok uit	de	Amoriet	jullie tegemoet	en	zij achtervolgden	OBJ. jullie
		De Amorieten ... zijn tegen u uitgerukt, en ze hebben u achtervolgd							

2.3. לְמַעַן ↑

לְמַעַן komt alleen in de verbinding met לְ voor, en de samenstelling betekent "om wille van."

[9]	1 Ko. 11:32	וְהִשָּׁבֵט הָאֶחָד יְהִי-לּוֹ לְמַעַן עַבְדֵי דָוִד									
		wə- en	ha- de	ššeb̄eṭ stam	hā- de	ʿeḥād ene	yihyē hij zal zijn	llō voor hem	lōmaʿan om wille van	ʿabdi mijn knecht	dāwid David
Maar één stam zal voor hem zijn, omwille van Mijn dienaar David											

3. samengesteld met כּ

3.1. כּפִי ↑

כּפִי is samengesteld met het veel voorkomende woord פֶּה "mond." Letterlijk betekent de verbinding dus "zoals de mond van ...," "in overeenkomst met de uitspraak van ...". De samenstelling kan echter met de betekenis "volgens, in overeenstemming met" gebruikt worden.

[10]	Lev. 25:52	כּפִי שְׁנֵי יָשִׁיב אֶת-גְּאֻלָּתוֹ				
		kəpī volgens	šānāw zijn jaren	yašīb hij zal terugbrengen	ʿeṭ OBJ.	gəʿullātō zijn losprijs
hij moet de losprijs in overeenstemming met de bijbehorende jaren terugbetalen						

4. samengesteld met מן

4.1. מִפִּי ↑

מִפְּנֵי, ook met פְּנִים, "gezicht," samengesteld, kan zowel "weg van," als "wegens" betekenen.

[11]	Gen. 36:6	וַיֵּלֶךְ אֶל-אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו						
		wa- en	yyelēḵ hij ging	ʿēl naar	ʿereṣ land	mippənē weg van	yaʿāqob Jaaqov	ʿāḥīw zijn broer
en hij ging van zijn broeder Jaaqov weg, naar een (ander) land.								

[12]	Gen. 7:7	וַיָּבֹא נֹחַ ... אֶל-הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל									
		wa- en	yyābō hij ging	noaḥ Noach	ʿēl naar	ha- de	ttebā ark	mippənē vanwege	mē water	ha- de	mmabbūl vloed
En Noach ging ... in de ark vanwege het water van de vloed											

5. samengesteld met על

5.1. על פְּנֵי ↑

Ook על פְּנֵי is met פְּנִים, "gezicht," samengesteld. Uitgaande van deze betekenis kan, o.a. bij personen, de verbinding "voor," ook "aan de voorkant van," betekenen. Uitgaande van een betekenis "oppervlak" voor פְּנִים betekent de samenstelling zoiets als "boven/op het oppervlak van."

[13]	Gen. 1:2	עַל-פְּנֵי הַמַּיִם		
		ʿal-pənē	ha-	mmāyim

			boven	het	water
			boven het water		
[14]	Ps. 9:20	יִשְׁפְּטוּ גוֹיִם עַל-פְּנֵיךָ			
		yiššāpəṭū	gōyim	°al-pānēkā	
		zij zullen geoordeeld worden	volkeren	voor U	
		Mogen de volken berecht worden in Uw aanwezigheid			

6. samengesteld met עַד

6.1. בְּלִעְדֵי ↑

Het voorzetsel בְּלִעְדֵי is samengesteld uit de negatie בַּל en het voorzetsel עַד. Het betekent "zonder, afgezien van." Het komt ook voor met nog weer daaraan toegevoegd de prepositie מִן, met dezelfde betekenis.

[15]	Gen. 41:44	וּבְלִעְדֵיךָ לֹא-יָרִים אִישׁ אֶת-יָדוֹ						
		ū-	bil°adēkā	lō	yārīm	°iš	°et	yādō
		en	zonder jou	niet	hij zal optillen	man	OBJ.	zijn hand
		en zonder dat jij het wil zal niemand zijn hand mogen optillen						
[16]	2 Sam. 22:32	כִּי מִי-אֵל מְבַלְעֵדֵי יְיָ וּמִי צֹר מְבַלְעֵדֵי אֱלֹהֵינוּ						

kī	mī	ʾel	mibbalʿādē	yy	ū-	mī	ṣūr	mibbalʿādē	ʾēlohēnū
want	wie	god	behalve	de Eeuwige	en	wie	rots	behalve	onze God
Want wie is God behalve de Eeuwige, wie is een rots buiten onze God?									